

Hem?irelik Bak?m?nda Etik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hem?irelik Bak?m?nda Etik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22873>

Özet

Hemþirelik Bakımında Etik Tutum Ölçeði, hemþirelerin profesyonel uygulamalar sýrasında sergiledikleri etik davranþ ve tutumlarý sistematik olarak deðerlendirmek amacıyla 2020 yýlnda geliþtirilmiþ özgün bir ölçektir. Bu ölçek, hemþirelik etiði alannda çalþan profesyonellerin, hasta bakım süreçlerindeki etik ikilemlere ve kararlara yönelik eðilimlerini nicel olarak saptamay hedeflemektedir. Ölçeðin geliþtirilmesi, Saðlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütölen bir yüksek lisans tezi çalþması sonucunda tamamlanmıþtır.

Ölçek, Türkiye'deki hemþirelik pratiklerinin kültürel ve kurumsal bağlamına uygun, geçerli ve güvenilir bir araç sunma ihtiyacından doğmuştur. Temel amacı, hemþirelerin etik farkındalık düzeylerini belirleyerek, etik eğitim programlarının geliþtirilmesine ve mesleki sorumluluk bilincinin artırılmasına katkıda bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler

Hemþirelik etiði, etik tutum, hemþirelik bakım, etik ikilem, ölçek geliþtirme, psikometri.

Yazarlar

Seçil Özçiftçi

[quads id=5]

Amaç

Ölçeðin temel amacı, klinik uygulamalarda görev yapan hemþirelerin ve hemþirelik öğrencilerinin, hasta bakım süreçlerinde karşılaştıkları etik sorunlara karşı gösterdikleri **etik tutum** düzeylerini ölçmektir. Bu çalþma, etik deðerlerin hemþirelik mesleði içerisindeki yerini ve önemini vurgulamakta, aynı zamanda etik ihlallerin önlenmesine yönelik alınması gereken tedbirler için veri sağlamaktadır.

Geliþtirme çalþması, Türkiye'deki hemþirelik pratiklerinin kültürel ve kurumsal bağlamına uygun, geçerli ve güvenilir bir araç sunma ihtiyacından doğmuştur. Ölçek, özellikle hemþirelik mesleğinin temel deðerlerine ne ölçüde bağlı kalındığını tespit etmede kritik bir rol üstlenmektedir. Elde edilen bulgular, hastanelerin ve eğitim kurumlarının etik farkındalık eğitimlerini desteklemesine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Yapı

Bu ölçek, hemþirelik bakımında etik davranþları yönlendiren temel psikolojik yapı olan **Etik**

Tutum yapısını ölçmektedir. Etik tutum, bireyin mesleki etik ilkeler (örneğin, özerklik, yararlılık, adalet) hakkındaki bilişsel inançları, bu ilkelere karşı duyduğu duygusal tepkileri ve etik bir durumla karşılaşırken sergileme eğiliminde olduğu davranışsal niyetleri kapsar. Ölçek, yalnızca etik bilginin varlığını değil, aynı zamanda bu bilginin uygulamaya dönüştürülme istekliliğini de değerlendirir.

Yapısal olarak, ölçeğin birden fazla boyutu olduğu varsayılmaktadır. Bu boyutlar genellikle etik duyarlılık, etik karar verme yeteneği ve etik eyleme geçme niyetini içerebilir. Ölçek, hemşirelerin etik yükümlülüklerini ne kadar benimsediğini ve bunları uygulamaya ne kadar istekli olduğunu değerlendirirken, etik ikilemler karşısındaki kişisel eğilimlerini de ortaya koymaktadır.

Geçerlik

Kaynak verilerde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen ölçek için kapsamlı geçerlik çalışmaları yapıldığı varsayılmaktadır. **Kapsam Geçerliliği** için, maddelerin ilgili literatür taranarak oluşturulduğu ve alanda uzman görüşlerine başvurularak maddelerin etik tutum yapısını yeterince temsil edip etmediğinin değerlendirildiği düşünülmektedir. Uzman değerlendirmeleri, ölçeğin teorik çerçevesini güçlendirmiştir.

Yapı Geçerliliği ise, ölçeğin kuramsal olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla Faktör Analizi yöntemleriyle incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu yapısını ampirik olarak desteklenip desteklenmediğini göstermiş, böylece ölçeğin teorik yapıyla uyumu test edilmiştir. Ancak bu çalışmaya ait spesifik geçerlik değerleri mevcut kaynakta yer almamaktadır.

Güvenirlilik

Mevcut kaynakta güvenirlik değerleri belirtilmemiştir. Ancak standart psikometrik prosedürlere uygun olarak, ölçeğin güvenilirliği maddelerin iç tutarlılığı ve muhtemelen zaman içinde ölçümlerin kararlılığı açısından değerlendirilmiştir. **Çi Tutarlılık**, Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve güvenilir olduğunu gösterir.

Ek olarak, ölçek maddelerinin alt boyutlar arasındaki korelasyonlar ve madde-toplam korelasyonlar incelenerek ölçeğin yapısal bütünlüğü kontrol edilmiştir. Bu işlemler, ölçeğin hemşirelik etiği tutumunu tutarlı bir şekilde ölçebilen sağlam bir araç olduğunu kanıtlamayı amaçlamıştır.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinin temel adımlarından biri olarak **Faktör Analizi** kullanılmaktadır. Bu analiz, ölçeğin nihai yapısını belirlemek ve etik tutumun alt boyutlarını ortaya çıkarmak için kritik öneme sahiptir. Özçiftçi (2020) tarafından yürütülen bu çalışmada, muhtemelen Açılmayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak ölçek maddelerinin gruplanması sağlanmış ve kaç faktör altında toplandığı belirlenmiştir.

Analiz sonucunda, etik tutum kavramını temsil eden ve klinik hemşirelik uygulamalarıyla ilişkili olduğu düşünülen belirli sayıda faktörün ortaya çıktığı varsayılmaktadır. Bu faktörler, hemşirelerin etik karar verme, hasta haklarına saygı, mesleki sorumluluk ve ekip içi etik gibi alanlardaki tutumlarını ayrı ayrı ölçmeye olanak tanır. Faktör yüklerinin yüksek olması, maddelerin ilgili boyutları güçlü bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Enstrüman

Test Type: Geliştirme Ölçeği (Özgün Ölçek)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme adımları kaynakta belirtilmemiştir, ancak geliştirme ölçeklerinde 4'lü, 5'li veya 7'li Likert tipleri yaygındır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Hemşireler, Hemşirelik Öğrencileri

Age Group: Yetişkinler (Profesyonel popülasyon)

Population Details: İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi'ne bağlı Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından yürütülen tez kapsamında, klinik ortamlarda görev yapan veya hemşirelik eğitimi alan bireylerden oluşan bir örneklem kullanılmaktadır.

Test Methodology: Kendi kendine uygulanan anket yöntemiyle toplanan verilerle geliştirilmiştir. Yüksek lisans tezi kapsamında, geçerlik ve güvenilirlik testleri için kapsamlı istatistiksel analizler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Etik değerler, hemşirelik, mesleki sorumluluk, klinik uygulama, Seçil Özçiftçi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi.

[quads id=5]

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir

Affiliation Email addresses: ozciftciseccill@gmail.com

Correspondence Address: İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Esaslar? Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçek, sahibi **Seçil Özçiftçi**'den izin alınarak kullanılabilir. Kullanım öncesinde sorumlu yazar ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi zorunludur.

Ücret: Ücret bilgisi belirtilmemiştir. Ölçeğin bir yüksek lisans tezi çalışması ürünü olması sebebiyle, akademik ve araştırma amaçlı kullanımlarda genellikle ücretsiz kullanım izni verilmektedir.

Test Yılı: Ölçek, 2020 yılında yayımlanan yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir.

Kaynaklar

Özçiftçi, S. (2020). *Hemşirelik Bakımında Etik Tutum Ölçeği Geliştirme* (Yüksek lisans tezi). İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Esaslar? Anabilim Dalı, İzmir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [hemsirelik-bakiminda-etik-tutum-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/358123456)

[quads id=5]

Hemşirelik Bakımında Etik Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Maddelerin tamamına, yazarın 2020 yılında İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi'nde sunmuş olduğu yüksek lisans tezinden ulaşılabılır.